

Om mit møde med Skårup Seminarium.

Skrevet af Leif Andersen, præp 1963/64.

Efter mit års-ophold på high school i USA, 1962/63, var jeg retur i hjembyen, Middelfart, den 4. august.

Da jeg ikke havde haft mulighed for at deltage i seminariets årlige optagelsesprøver til 1. seminarieklasser, skulle jeg starte i præparandklassen (forberedelsesklasse).

Det var en stor omvæltning for mig at komme fra USA og retur til Middelfart og senere Skårup.

De første dage gik med at gense og snakke med gamle klassekammerater, besøge familie m.m.

Jeg havde fået brev om, at seminariestarten var fastsat til torsdag den 22. august i Skårup. Jeg havde været i Skårup én gang tidligere i mit liv, da min klasselærer fra Østre Skole havde tilbudt mig og en klassekammerat at køre os en tur til Skårup i foråret 1962 for at se seminariet – nu skulle jeg så bo der sandsynligvis nogle år frem i tiden.

Skårup Statseminarium, hovedbygningen.

En uge før seminariestarten lånte jeg min fars gamle knallert og kørte til Skårup. Jeg skulle finde et sted at bo. Min klasselærer havde foreslået, at jeg startede med at spørge mig frem hos byens frisør, hvor han selv i begyndelse af 1950'erne havde boet. Hans værelse var selvfølgelig allerede lejet ud, og beskeden var, at jeg var meget sent ude i forhold til at finde et ledigt værelse. Ved Svendborg-Nyborglandevejen lå en helt nybygget gård (den oprindelige, der havde ligget midt i Skårup By, var nedbrændt nytårsaften 1959, da en raket

var landet i stråtaget). Nu stod en helt ny gård klar (stuehus, stald, længer m.v.) og frisøren mente, at der var indrettet et par værelser i kælderen med henblik på udlejning. Jeg fandt gården – og rigtig nok – i kælderetagen fandtes 2 helt nyetablerede værelser, der endnu ikke var udlejet. Jeg lagde straks billet ind på det ene – det blev mit hjem de næste 5 år.

Min bopæl i Skårup, den nyopførte landbrugsejendom, Landevejen 64. "Mit kældervindue" markeret med cirkel.

I Middelfart havde min far allerede hos en mindre møbelhandler købt brugt – et skrivebord med stol, en seng og et gammelt klædeskab. Møbelhandleren havde også lovet at transportere det til Skårup inklusive mig, min gamle cykel samt mit tøj og øvrige nødvendige ting. Dette skete aftenen før seminariestarten dagen efter.

Det andet værelse var i mellemtiden også blevet lejet ud. Min nabo hed Jørgen Borg Christensen. Han kom fra Odense. Næste morgen var vi to "knægte", der til fods begav os mod seminariet.

Kommunikationen og kommunikationsmulighederne var dengang ikke så udviklede, men indenfor på gangen i hovedbygningen var ophængt to navneliste – én med navne på de fremtidige elever i "præp A" og en for eleverne i "præp B". Noget kunne tyde på, at alle var indskrevet i alfabetisk rækkefølge – mit navn var i hvert placeret som nr. 2 i "præp A" efter en anden Andersen.

Seminarieområdet var præget af et større byggekaos. Det havde allerede stået på et års tid og forventedes afsluttet om endnu et år – hvorefter seminariet ville

være stærkt udbygget og klar til at rumme et langt større antal klasser/elever end tidligere samt med stærkt forbedrede faciliteter.

Det betød her i 1963 at seminariet havde pladsmangel. Min "præp A" havde derfor fået tildelt klasseværelse i en bagbygning til en villa beboet af en af seminariets lærere, Ejvind Madsen, mens "præp B" som klasseværelse rådede over et lokale i det lokale kommunekontor – kun nogle enkelte fag blev afviklet i seminariets faglokaler.

Ejvind Madsens villa i Østergade. I forlængelse af tilbygningen t.v. fandtes "Præp A's" lokale.

Kommunekontoret i Skårup. I baglokalet bag flagstangen "Præp B's" lokale.

Mon ikke også første dag bød på velkomst i festsalen på seminariet og en del orientering, men detaljerne husker jeg ikke.

Der var dog endnu en vigtig sag, der skulle findes svar på – alle vi ny-tilflyttere skulle finde en ledig plads på et af byens pensionater. Det blev også klaret. Jeg fik en aftale på "Pensionat Marietta", nabohus til klasselokalet og tæt ved seminariet, hvor jeg foreløbig havde tegnet mig for fuldkost (morgen, middag og aften).

Pensionat "Marietta".

Allerede første aften var der fest. Ved seminariet fandtes en mangeårig tradition for afholdelse af en "DUS-fest" om aftenen på skoleårets første dag. "DUS-festen" blev afholdt på kroen (Skårup Kro), hvor festarrangør var ældste klasse (4.), som underholdt med en revy.

Derefter bød traditionen, at alle begav sig til rektors bolig i seminarieparken, hvor man sang et antal sange, hvorefter man blev inviteret indenfor (vi var ca. 200/250 elever) til kaffe/te og endnu et par sange blev sunget, ligesom rektor, G. Schmidt Nielsen, holdt en mindre tale.

Rektorboligen.

Øvelsesskolen (Skårups lokale skole, men tilsluttet seminariet) havde til det nye skoleår fået en ny skoleinspektør. Han boede i en tjenestebolig ved skolen. Efter besøget hos rektor fortsatte alle til Øvelsesskolen, hvor den nye skoleinspektør, Gunnar Jensen, blev budt velkommen af seminariets elever. Sluttelig gik turen tilbage til kroen, hvor der var musik og dans til ud på "de små timer".

Næste dag var seminariets lærere i de enkelte fag på besøg i klassen, hvor de oplyste om de forskellige bøger, der skulle anskaffes til de enkelte fag.

Undervisningen i "præpklassen" omfattede alle de almindelige skolefag. På en måde var det en "opsummering" ("gentagelse") af hele folkeskolens samlede pensum suppleret med enkelte nye tilføjelser inden for de forskellige fag. Dette med henblik på den ved skoleårets afslutning afholdt prøve i hver enkelt fag, der med et tilfredsstillende samlet resultat samt lærernes vurdering af egnethed gav adgang til optagelse i seminariets 1. klasse.

Seminariets hele virke var baseret på "**Lov om uddannelse af lærere til folkeskolen af 21. maj 1954**".

Her er et link til hele lovteksten – indeholder flere interessante oplysninger:
https://www.folketingstidende.dk/samling/19531/lovforslag/L134/19531_L134_som_vedtaget.pdf

En ny lov "**Lov om folkeskolen af 18. juni 1958**", der bl.a. afskaffede mellemskolen og realklassen blev lanceret, hvis indhold ikke fik relevans for vores folkeskoletid, men for den skole, vi efter seminariet skulle arbejde i. "**Lov om uddannelse af lærere til folkeskolen af 1. juni 1966**", fik heller ingen indflydelse på vores uddannelse. Loven indeholdt bl.a. en afskaffelse af præparandklasserne, hvor afløseren blev HF, ligesom loven slog fast, at adgang til seminariets 1. klasse udelukkende skulle baseres på enten en studenter- eller en HF-eksamen.

Ret hurtigt herefter fulgte en ny lov: "**Lov om folkeskolen af 8. maj 1972**". Hele vores seminarietid var undervisningen således baseret på loven af 1954, mens folkeskolen skiftede kurs allerede i 1958 og yderligere i 1972.

I min periode som lærer slog det mig ofte, at uddannelsen på seminariet nærmere var med henblik på fortiden end på nutiden.

Det allerværste eksempel: Flere års violinspil – et fænomen fra fortiden, hvor førstelæreren i klassen akkompagnerede morgensangen på violinen. Hvor mange fra årgangen har mon dristet sig til brug af violinen i en klasse???

Livet i "præppen" var på sin vis en spændende oplevelse – mange nye bekendtskaber, der kom til at danne basis for et godt socialt miljø. "Præp A" bestod ikke bare af nyudsprungne realister fra folkeskolen, men også af en mindre gruppe af lidt ældre dato, men med erhvervserfaring. Disse bidrog bestemt til en mere stabil hverdag i klassen.

I naboejendommen på Landevejen boede også 2 "præpper", Finn Møller Hansen og Ole Worm Nielsen. De var begge fra Gelsted og havde sammen indlogeret sig i et større lokale i en nedlagt planteskole.

Vi var derfor flere, der kunne følges ad til seminariet om morgenen, hvor man skulle ankomme til tiden og deltage i den fælles morgensang i festsalen

overvåget af lærerne og rektor, der kunne spotte enhver, der ikke var på plads, når morgensangen startede.

Ejendommen hvor Finn Møller og Niels Worm boede i det store værelse bag de 2 vinduer i stuetagen (ejerens boede selv på 1. sal).

På grund af det tætte naboskab, havde vi – på trods af lektieforberedelsen – mange festlige stunder sammen. Der blev også afholdt flere fester i lokalet.

De fleste "præpper" boede på værelser i Skårup eller på de omliggende gårde. men også i "nabolandsbyerne", Øster Åby og Vejstrup samt i Svendborg boede der seminarieelever (*seminarieelev - vores officielle titel på dette tidspunkt*).

Leif Andersen og Finn Møller

Niels Worm

Finn Møller

Alle billeder er fra Finn Møller og Niels Worms bosted på den tidligere planteskole, der i øvrigt også – ligesom nabogården – var flyttet fra Skårup bymidte til landevejen på grund af brand i 1949.

Allerede i præppen fik vi smag for volleyball, som vi dyrkede resten af seminarietiden.

Leif og Niels klar til weekendtur hjem til forældrene med vasketøj i kufferten.

**Finn med violinen – hvad er op og ned?
Besøg af Jørgen Egebjerg.**

Jørgen Egebjerg boede i Svendborg. Kørte til seminariet i Skårup hver dag på sin scooter.

Den daglige undervisning i "præppen" var bestemt ikke altid lige interessant. Jeg husker, der blev lagt stor vægt på fagene dansk og regning, fordi den almindelige opfattelse nok var, at gode kundskaber i disse 2 fag udgjorde fundamentet for enhver kommende lærer. Jeg husker mange diktater og stile i Johansens dansktimer, og hjemmeregning hos Krogh Knudsen.

Det skal lige tilføjes her, at der var undervisning 6 dage om ugen (lørdagsfri ventede stadig nogle år forude). Når man således en gang imellem skulle hjem

på weekend om lørdagen, var mulighederne toget – enten mod Nyborg eller Svendborg og videre derfra.

Togforbindelsen Nyborg-Svendborg blev dog nedlagt pr. 30. maj 1964, hvorefter transportmuligheden fra Skårup var DSB's røde rutebiler.

De fleste fag foregik i de to tidligere nævnte klasselokaler (Madsens baghus og kommunekontorets mødesal). Undtagelse var naturhistorie (biologi), fysik og sang/musik. Jeg mener, at fysikundervisningen startede som "kridtfysik" i klassen, men blev senere flyttet til fysiklokalet på øvelsesskolen, hvor en af de ansatte lærere, hr. Rostgaard, forestod undervisningen.

Af fremmedsprog skulle man vælge enten engelsk eller tysk. Der blev – efter tilvalg – oprettet 2 engelsk hold, et i hver "præp" og et fælles tyskhold.

Der findes vist kun dette ene billede fra "klassen" – præpholdet i tysk sammensat af elever fra begge "præpper" med lærer fru Gårde (*hvid halskrave*).

Tysk-holdet.

Skårup By bød ikke på de store "udskejjelsesmuligheder". Derfor samledes man tit efter skoletid på de små værelser til lidt kaffe/te-drikning og hyggesnak.

Præp-hygge-komsammen på værelserne.

Der fandtes heller ikke mange fritidsfornøjelser i Skårup. I seminariets læsestue fandtes et fjernsyn. Foran dette kunne man ind imellem slå tiden lidt ihjel – der var ikke så meget at vælge imellem – kun en kanal, DR.

Sommetider kunne man se en fodboldkamp, men problemet var, at man skulle have forladt seminariet senest kl. 22, hvorfor man ofte ikke kunne nå at få slutningen med.

I læsestuen kunne man også hver dag efter skoletid tilbringe tid med at granske dagens aviser. Det var en gammel tradition, at elevforeningen abonnerede på et antal af landets dagblade. Da seminariet havde elever fra alle landsdele, der gerne skulle kunne følge med i de hjemlige begivenheder, var antallet af daglige aviser 20. For at disse ikke skulle hobe sig op i læsestuen, blev der hver måned afholdt auktion over hver enkelt avis med ret/pligt til at tage avisen med sig efter et par dage, hvor den havde været til rådighed for alle.

Læsestuen havde i 1963 endnu en vigtig funktion. Da vi startede i "præppen" havde ikke alle huse og gårde i Skårup sogn et husnummer.

Skulle man modtage post var adressen eget navn c/o værtens navn, Skårup Fyn, men flere brugte at have adresse på seminariet. Derfor fandtes i læsestuen en brevhylde, hvor post til elever blev lagt efter at have været en tur gennem kontoret. I løbet af de første år fik alle gader og veje i Skårup et officielt navn og alle ejendomme fik et husnummer. Min adresse blev fremtidigt Landevejen 64, Skårup Fyn.

Postnumre blev først indført senere (1967).

Mere "højkulturelle" arrangementer var efterårets foredragsrække på seminariet i 1963.

Det var vist en helt "ny verden" for de debuterende "præpper".

Årets foredrag var følgende:

Pastor Borchenius: "Storm over Mellemøsten".

Dommerfuldmægtig Ole Bohr: "Bliver jorden overbefolket?"

Politiker (SF) Axel Larsen: "Hvad er demokrati?"

R. Meyer Heiselberg: "Afrikansk historie i ny belysning".

Forstander Torben Rostbøl: "Moderne meningsløshed".

Forfatter Hans Jørgen Lembourn: "Frihedens pris".

Forfatter Hans Lyngby Jepsen: "Kunst contra underholdning".

- og så var der:

Pastor Harald Søbje, Blovstrød: "Blasfemi fra prædikestolen eller?"

Pastor H. Søbje var en af tidens meget kontroversielle personligheder. Han havde fra prædikestolen udtalt, at Jesus var den første socialist. Flere af seminariets lærere deltog som regel i de planlagte foredragsaftener. Denne aften var lærerne oprørte. Historielærer, Krog Knudsen, indledte en diskussion med Pastor Søbje, men fik hurtigt nok og udvandrede, og lidt senere forlod flere lærere samt rektor og frue også festsalen. Derefter fulgte en række elever. Mødelederen stoppede arrangementet, der altid sluttede med en sang. Hans forslag var: "Fred hviler over land og by", hvilket kun kunne opfattes som et humoristisk indslag oven på aftenens bataljer.

Foredragsholdere modtog et honorar. Dette skulle indberettes til skattevæsenet.

Efter foredraget modtog formanden for elevrådet dette brev fra Harald Søbje, der ikke lagde skjul på sin mening om betalingens størrelse i forhold til sine udgifter samt om "seminariets ånd" generelt.

Blovstrød-Lillerød pastorat
sognepræsten

Blovstrød præstegård
d. 24-2-1968.

Godt kammerat!
Tak for brevet ang. det skabbenlige! De 150 kr., som du skriver, jeg har modtaget i honorar for foredrag på Skånske seminarium, skulle også, dogke mine rejseudgifter og madforhold på kroen; det ved du jo godt!!
Men ikke - også efter din beregning - et såkaldt honorar for mit foredrag derefter bliver et såre ringe beløb?
I erindring om et dårligt ledet seminarium og en ussel ånd på stedet!
venlig, socialistisk hilsen!
Harald Søbje.

Lærebøger fra "præppen".

Allerede en uge efter start, den 29. august, var der fællesudflugt for elever og lærere, den såkaldte "STORTUR". Turens indhold var følgende:

Med busser til "Egeskov Slot".

Videre med bus til "Svaninge Bakker", hvor der kunne spises madpakker.

Næste stop var "Klinten" i Fåborg (restaurant), hvor der var kaffedrikning.

Sejltur fra Fåborg havn til Avernakø, hvor der i forsamlingshuset var fællesspisning efterfulgt af dans.

Kl. 22 afgang med en af de sydfynske færger til Svendborg havn med dans på bildækket. Hjemkomst ved midnatstid (*mon næste dags mødetid var forskudt et par timer?*).

Der blev afholdt jævnlige, traditionelle fester på seminariet. Efter evt.

underholdning blev alle stole rykket ud langs sidevæggene, så scenariet mest af alt mindede om en danseskole.

Omkring vores seminariestart blev der givet tilladelse til ølsalg, der foregik i et klasselokale på første sal. Dette var bestemt ikke billigt af en del af seminariets lærere, der til gengæld cirkulerede rundt og spillede "dydens vogtere".

En seminarieelev har beskrevet en uheldig episode. En festdeltager havde tilsyneladende fået et par øl for meget. Han var på vej til toilettet for at kaste op, men nåede det ikke. På gangen kom rektor gående og en lille del af maveindholdet ramte rektors ene sko. Næste skoledag blev han indkaldt til rektors kontor til en reprimande – men slap dog for videre tiltale.

Blandt de traditionelle fester var i september måned "Skorpionsfesten" med broget underholdning, i november fest, hvor overskuddet var tilegnet et evt. kommende kollegium, og i december julefesten, hvor der pr. tradition blev opført en komedie/skuespil – dette år – Albert Camus': "De retfærdige".

Sidste dag før juleferien var den første "SKÆBNEDAG" for "præpperne". Rektor og lærerne havde vurderet halvårets indsats og på denne baggrund – men uden prøver – blev et antal frasorteret med besked om ikke at møde igen efter jul.

Stor var overraskelsen efter juleferien over, at klasserne igen var fuldtallige – nye var kommet til for at udfylde de tomme huller. Det var fortrinsvis elever fra foregående års "præp", der ikke var blevet optaget i 1. klasse, men nu fik en ny chance til at bevise deres værd i løbet af det resterende halvår.

Anden halvdel af skoleåret forløb som det første. Der var bl.a. fastelavnsfest på programmet, hvor klassernes deltagere var udklædte.

Billeder fra fastelavnsfesten på seminariet 1964.

Skoleåret nærmede sig sin afslutning. Det betød prøver i alle fag, men uden fremmede censorer. Ingen karakterer efter hver enkelt prøve – ingen samlet gennemsnitskarakter.

Ingen anede, om man var inde eller ude.

Samtidig med "præpperne" prøver viste det sig, at et antal ansøgere deltog i en begrænset optagelsesprøve med et langt mindre antal prøver. Disse var tilsyneladende placeret sidst på dagen, så de to grupper ikke mødtes. Deltagere i disse prøver var fortrinsvis personer med en studentereksamen, realeksamen med høje karakterer eller tilsvarende kvalifikationer.

Efter sidste prøvedag skulle der festes – "præp A" havde valgt en sejltur fra Svendborg havn til Tåsinge, hvor man på "Lodskroen" indtog "det kolde bord". Efter nogle timer i festligt lag gik turen retur til Svendborg (Det må vel have været med "Helge") og derfra videre til Skårup, hvor man samledes på nogle værelser og festede videre til den lyse morgen.

Præp A på "Lodskroen", Tåsinge.

Sejlturen retur til Svendborg.

Dagen derpå - endnu en "SKÆBNEDAG" - skulle alle møde på seminariet om morgenen, hvor man fik udleveret en kuvert, der enten indeholdt – en mødedato i 1. klasse efter sommerferien – eller et afslag. Også deltagerne i den begrænsede prøve var til stede for at hente deres afgørelse (det drejede sig vist om ca. 8 personer), og de forstod næppe ret meget af de scener, der blev udspillet omkring dem.

Det var glade eller meget triste "eks-præpper", der forlod seminariet under tårevædede afskedsscener. Man måtte acceptere en del tilsyneladende uforståelige afgørelser, der ikke har været truffet alene ud fra faglige kriterier. Ingen havde i prøveforløbet fået kommenteret deres faglige kunnen med ord eller karakterer. Rektor og lærernes ord "var lov".

Skårup Statsseminarium, d. 27. juni 1964.

Det meddeles herved, at

..... *Heif Andersen*

er optaget i Skårup Statsseminariums 1. klasse.

Anvisning på indkøb af bøger vil blive givet efter seminariets
åbning.

Det nye skoleår begynder fredag d. 21. august 1964 kl. 10.

Optagelsen er betinget af, at tilfredstillende helbrods-
attest er sendt i hænde senest d. 20. juli 1964.

G. Schmidt Nielsen.

Kuvertens indhold – optaget i 1. klasse – mødedato fredag den 21. august 1964.

Kuverten (eller måske blot et opslag?) indeholdt desuden to klasselister, der vakte stor forundring. De to "præp-klassers" grundstammer var ikke bibeholdt, men de 2 nye klasser var helt anderledes sammensat, ligesom de indeholdt et antal ikke kendte navne. Det skabte nogen utilfredshed, at man ikke skulle fortsætte i klasse sammen de venner, man havde fået gennem "præp-forløbet". En lille delegation fik foretræde for rektor med anmodning om at få spørgsmålet op til ny overvejelse, men beslutningen var taget. Begrundelsen må have været et ønske om at skabe en bedre balance mellem de to klasser, så f.eks. alle "de ældre" ikke endte i samme klasse – en anden årsag kunne have været et ønske om en bedre kønsfordeling.

Set i "bakspejlet" blev den ny klassesdeling nok et absolut gode (mit synspunkt), der knyttede de to klassers deltagere sammen til en helhed, hvilket bl.a. har betydet, at jubilæer m.v. altid har været afholdt for ÅRGANGEN fremfor af to adskilte klasser.

De udefra kommende elever blev vel modtaget i klasserne og hurtigt vel-integreret (måske var der i den første tid lidt "surmuleri" over, at de havde optaget pladser på bekostning af venner fra "præppen").

Det skal til slut tilføjes, at i hvert fald 7 af vores "præp-venner", som fik afslag, fortsatte et ekstra år i "præpklassen" og blev dimitteret fra seminariet året efter os.

Skårup Seminarium – set fra parken.

Skrevet af Leif Andersen, marts 2025.